

KLAUZURNÍ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA

Magisterské dvouoborové studium ČJL pro SŠ,
Magisterské dvouoborové studium ČJL pro 2. st. ZŠ
Magisterské jednooborové studium ČJL pro 2. st. ZŠ + SŠ

24. srpna 2018

Jméno a příjmení:

Aprobace:

Identifikační číslo:

	počet bodů
Stylistika	
Syntax	
Morfologie	
Lexikologie, slovtvorba	
Fonetika, fonologie, pravopis	
CELKEM	

Celkové hodnocení:

A

B

C

N

S ovceři na pastvě

Když se navlékám do bílé rezné košile, na hlavu nasazuju černý klobouk, přes rameno si dávám mošnu, v níž mám krajíc chleba se sádlem, a do ruky беру dřevěnou bačovskou hůl, říkám si se špetkou ironie – máš, co jsi chtěla. Připadám si směšně a na okamžik zalituju chvíle, kdy jsem si před několika týdny impulzivně domluvila zážitek v podobě pasení oveček, na který jsem natrefila na internetu.

Sliboval absolutní relaxaci v srdci malebné přírody. Teď, když jsem obklopena stádem ovceři, začínám o pravdivosti výše zmíněného tvrzení pochybovat. Jenže je už pozdě plakat nad rozlitym mlékem. Jsem holka z města. Přírodu mám ráda, ale z Prahy se dostanu jen sporadicky.

Farma a penzion Severka je schovaná mezi kopci stranou obce Valašská Senice na Vsetínsku. „Pást ovečky sem jezdí hlavně manažeři a lidé z kanceláři,“ říká majitelka a já v duchu dodávám, že i přetažené novináři z Prahy.

Čas na farmě plyne pomaleji než ve městě, beze shonu, zato od časněho rána. Než vyrazím do terénu, dostanu potřebné instrukce před vraty ohrady, kde mne čeká deset ovceři a beran. Základem je všechny vrátit do ohrady. Musím si poradit sama, nemám k ruce žádného ovčáckého psa, který by to jistil. Louka, na níž je nutné stádo udržet, má plochu zhruba tři hektary. Při naháněni se prý musím koukat ovceři do očí a prvních dvacet minut bych je měla sledovat velmi bedlivě, abych zjistila, která je vůdčí.

Je osm hodin, zpátky se máme vrátit před polednem. První hodinu jsem neustále ve střehu, ovečky počítám jako divá. Po hodině zjišťuji, že stádo nemusím kontrolovat každých pět minut, a dovolím si sednout a trochu se rozhlédnout po krajině a zakousnout se do krajice, v další hodině už ležím na louce, koukám do mraků a nahlas mimoděk pronesu, že tohle je ta opravdová, nefalšovaná relaxace a neskutečná krása.

S překvapením zjišťuji, že je už půl dvanácté a je čas začít ovceři nahánět zpátky do ohrady. Ukáže se, že to už taková legrace není. Jedna část stáda jde doprava, jiná doleva. Podle instrukce na ně volám „holky, holky“, ale je to marné. Trvá dobrou čtvrt hodinu, než se mi podaří dostat je všechny domů.

S vítězným pocitem, že jsem to zvládla, odevzdávám majitelce všechny ovečky. Měla jsem prý štěstí, dnes byly klidné. Za zdárné zvládnutí pasení ovceři přebírám od jejich majitelky výuční list úspěšného pasáčka. S ním hrdě vyrážím směr Praha. Nejsem milovník adrenalinu, ale ve městě i v práci ho občas zažíváme každý, takže za mě je takové počítání oveček v nádherné valašské přírodě ideální odpočinek.

Přečtěte si příložený text a odpovězte na následující úkoly:

1. STYLISTIKA

1. a) Do jaké funkčněstylové oblasti patří tento text?

b) Jaké slohové postupy jsou v textu dominantní?

c) Uveďte slohový útvar textu:

2. a) Jak je text členěn z hlediska horizontálního?

b) Charakterizujte téma

4. odstavce:

5. odstavce:

6. odstavce:

3. Uveďte, které prostředky vertikálního členění a s jakou funkcí se v textu uplatňují.

prostředek:

funkce:

4. Charakterizujte slohové příznaky níže uvedených výrazů z textu.

Vybírejte ze škály – prostředek hovorový, neutrální, knižní, zastaralý.

mošna (2. ř.)

krajíc (2. ř.)

v níž (2. ř.)

pasáček (3. ř.)

5. Uveďte slohový příznak slovesného tvaru *zalituju* (3. ř.):

2. SYNTAX

1. Zapište gramatickým větným vzorcem (GVV) základovou větnou strukturu těchto vět.

a) *Připadám si směšně.*
GVV:

b) *Farma a penzion Severka jsou schovány mezi kopci stranou obce Valašské Senice.*
GVV:

c) *Trvá dobrou čtvrt hodinu, než se mi podaří dostat všechny ovce domů.*
GVV:

d) *Na okamžik zalituju chvíle, kdy jsem si domluvila pasení oveček.*
GVV:

2. Stanovte větněčlenskou funkci podtržených slov (VČ) a připište jeho nadřazené slovo (NS) – pokud existuje – ve skladební dvojici.

a) *Musím si poradit sama.*
VČ: NS:

b) *Čas na farmě plyne pomaleji než ve městě.*
VČ: NS:

c) *S výučním listem pasáčka hrdě vyráží do Prahy.*
VČ: NS:

d) *Za zdárné zvládnutí pasení ovcí přebírám od jejich majitelky výuční list pasáčka.*
VČ: NS:

e) *Adrenalin i v práci občas zažíváme každý.*
VČ: NS:

f) *Podle mě je takové pasení oveček v nádherné valašské přírodě ideální odpočinek.*
VČ: NS:

3. Podtrhněte ve větách všechny prostředky vyjadřující modalitu, pojmenujte je a určete druh modality.

a) *Při nahánění se prý musím koukat ovcím do očí a prvních dvacet minut bych je měla sledovat velmi bedlivě, abych zjistila, která je vůdčí.*
Výrazový prostředek:

Druh modality:

- b) *Louka, na níž je nutné stádo udržet, má plochu zhruba tři hektary.*
Výrazový prostředek:

Druh modality:

- c) *Po hodině zjišťuji, že stádo nemusím kontrolovat každých pět minut, a dovolím si sednout a trochu se rozhlédnout po krajině.*

Výrazový prostředek:

Druh modality:

4. **Znázorněte stavbu následujícího souvětí náležitým plošným schématem, v kterém budou údaje o jednotlivých větách (způsob připojení, větněčlenská funkce, způsob připojení atd.).**

Když se navlékám do bílé režné košile, na hlavu nasazuju černý klobouk, přes rameno si dávám mošnu, v níž mám krajíc chleba se sádlem, a do ruky беру dřevěnou bačovskou hůl, říkám si se špetkou ironie – máš, co jsi chtěla.

5. **Co všechno mají obě vedlejší věty společného?**

- a) *Ukáže se, že to už taková legrace není.*
b) *Trvá dobrou čtvrt hodinu, než se mi podaří dostat všechny ovce domů.*

3. MORFOLOGIE

1. **Určete slovnědruhovou platnost následujících slov užitých v textu:**

- a) *beze* (4. odst., 1. řádek):
b) *vůdčí* (4. odst., posl. řádek):
c) *nahlas*:
d) *pasení*:
e) *adrenalin*:

2. Určete deklinační vzor níže uvedených podstatných jmen:
- klobouk*:
 - penzion*:
 - instrukce*:
3. Určete třídu níže uvedených sloves:
- nasazuju*:
 - koukám*:
4. Utvořte:
- přechodník minulý činný pro ženský rod mn. č. od slovesa *udržet*:
 - přechodník přítomný činný pro mužský rod j. č. od slovesa *nahánět*:
 - příčestí trpné pro mužský rod j. č. od slovesa *pást*:
 2. osobu jednotného čísla rozkazovacího způsobu slovesa *poradit si*:
 - podstatné jméno slovesné od slovesa *zvládnout*:
5. Uveďte latinský název pro 5. pád:
6. Napište latinský název pro částice:
7. Určete druh číslovky *pět*:
8. Utvořte 2. pád množného čísla od podstatného jména *ovce*:
9. Utvořte 7. pád množného čísla od podstatného jména *manažer*:

4. LEXIKOLOGIE A TVOŘENÍ SLOV

1. U následujícího slova *výuční* uveďte všechny charakteristiky popisující proces utváření tohoto slova.

výuční

motivující slovo

slovotvorný základ

slovotvorný formant

hlásková alternace

slovotvorný způsob

onomaziologickorelační typ

(zde vybírejte ze škály mutace, modifikace, transpozice)